

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 205/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovou, advokátkou, Na priekope 13, Žilina, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 21/2023 z 28. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 21/2023 z 28. septembra 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi (v procesnom postavení svedka) bola uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. 14T/2/2023 z 8. júna 2023 (ďalej len „uznesenie Špecializovaného trestného súdu“) uložená poriadková pokuta 1 000 eur. Tá mu bola uložená z dôvodu, že neoprávnene odmietol vypovedať v trestnej veci vedenej proti obžalovanému [REDAKOVANÉ] za účastníctvo na zločine prijímania úplatku formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) a § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Sťažovateľ uviedol, že primárnym dôvodom tohto jeho postupu bola snaha vyvolať diskusiu, ale aj zistiť

stanovisko súdu vo vzťahu k § 30 ods. 10 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSaP“).

3. Na základe sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu bolo o tejto veci rozhodnuté napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola sťažnosť zamietnutá ako nedôvodná.

4. Najvyšší súd v napadnutom uznesení po zhrnutí skutkového stavu a uvedení príslušných zákonných ustanovení týkajúcich sa zbavenia mlčanlivosti sťažovateľa zamietnutie sťažnosti odôvodnil tým, že z obsahu listiny, ktorou bol sťažovateľ predsedníčkou Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) zbavený mlčanlivosti, vyplýva, že táto ho zbavila povinnosti zachovávať mlčanlivosť na účely trestného konania týkajúceho sa možnej korupčnej činnosti spáchanej v súvislosti s odvolacími konaniami vedenými na krajskom súde pod špecifikovanými spisovými značkami. Z toho podľa najvyššieho súdu bez pochyby vyplýva, že predsedníčka krajského súdu tak urobila „z vážnych dôvodov“, ak sa vychádza z predpokladu, že sudca si svoje povinnosti má plniť riadne. Dodal, že pokiaľ existuje dôvodné podozrenie, že sa sudca pri výkone svojej funkcie mal správať korupčne (pričom v prejednávanej veci také podozrenie existovalo), potom existencia takéhoto dôvodného podozrenia je vážnym dôvodom na to, aby bol sudca zbavený svojej povinnosti zachovávať mlčanlivosť. Preto najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľova argumentácia vo vzťahu k možnému rozporu zbavenia jeho mlčanlivosti s § 30 ods. 10 ZoSaP je nesprávna. Zároveň uviedol, že z obsahu obžaloby vyplýva, že výpoveď sťažovateľa sa mala týkať najmä tých skutočností, na ktoré sa jeho povinnosť zachovávať mlčanlivosť nevzťahuje. Pretože ak sudca (sťažovateľ) prijme úplatok v súvislosti s výkonom svojej funkcie, potom okolnosti týkajúce sa prijatia úplatku nie je možné považovať za vec, o ktorej sa sudca dozvedel pri výkone svojej funkcie. Sťažnostný súd ďalej poukázal na to, že samosudca na hlavnom pojednávaní sťažovateľa riadne poučil o jeho právach a povinnostiach spojených s jeho procesným postavením, pričom sťažovateľ následne predniesol svoju argumentáciu v podstate v zhode s obsahom jeho sťažnosti proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu. Preto neobstojí argumentácia sťažovateľa, že mu samosudca nedal príležitosť, aby súvisle vypovedal všetko, čo sám o veci vie. Dodal, že ani jeho námietka o tom, že nezložil prisahu svedka, nie je relevantná, a to preto, že z priebehu hlavného pojednávania bolo zrejmé, že sa sťažovateľov výsluch nevykoná, pretože tento odoprel vypovedať. Najvyšší súd pripustil, že pri výpovedi sťažovateľa by sa zrejme prelínali skutočnosti, o ktorých sa dozvedel pri výkone funkcie sudcu s tými, ktoré s výkonom funkcie sudcu nemajú nič spoločné. Preto mohol sťažovateľ svoju spontánnu časť výpovede obmedziť len na skutočnosti, o ktorých sa nedozvedel pri výkone funkcie sudcu. Dodal, že sťažovateľ však vypovedať odoprel generálne, teda nevypovedal vôbec. Zároveň uzavrel, že sťažovateľ tak urobil bez právneho dôvodu. Preto podľa najvyššieho súdu Špecializovaný trestný súd postupoval správne, pokiaľ sťažovateľa opätovne poučil o jeho povinnosti vypovedať ako svedok a súčasne v súlade s Trestným poriadkom mu za tejto situácie uložil poriadkovú pokutu. Uzavrel to tvrdením, že sťažovateľ nebol potrestaný za svoj právny názor vo vzťahu k § 30 ods. 10 ZoSaP, ale preto, že nevypovedal vôbec, teda ani o skutočnostiach, o ktorých sa nedozvedel pri výkone funkcie sudcu, a to bez právneho dôvodu. Zároveň považoval, aj s prihliadnutím na osobu sťažovateľa ako bývalého sudcu (ktorý si musel byť vedomý, že odoprel vypovedať bez relevantného dôvodu), výšku poriadkovej pokuty za primeranú. Za irelevantný označil aj poukaz sťažovateľa na zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov v súvislosti s možným porušením jeho povinnosti zachovávať mlčanlivosť. Dôvodom bolo, že sťažovateľ nemusel a ani ho nikto nenútil vypovedať o utajovaných skutočnostiach. A ak by dostal takúto otázku, tak na ňu mohol neodpovedať, odvolajúc sa na povinnosti uložené mu uvedeným zákonom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že na uloženie poriadkovej pokuty nebola splnená podmienka, podľa ktorej k jej uloženiu je možné pristúpiť len za podmienok, že sa ten, komu má byť uložená, dopustí zákonom zakázaného konania. Je teda istým trestom. Sťažovateľ v zásade tvrdí, že svoju výpoveď odmietol z dôvodu, že pri jeho výsluchu by sa prelínali skutočnosti, o ktorých sa dozvedel pri výkone funkcie sudcu a na ktoré sa vzťahuje povinnosť mlčanlivosti. V tejto súvislosti namieta, že sťažnostný súd v napadnutom uznesení používa pojem, podľa ktorého sťažovateľ „*odoprel vypovedať generálne*“. Nestotožňuje sa s tvrdením, podľa ktorého sa jeho výpoveď nemala vzťahovať na okolnosti, o ktorých sa dozvedel pri výkone funkcie sudcu, pretože ak by túto funkciu sudcu nevykonával, nebol by v prejednávanej trestnej veci v pozícii svedka. Argumentuje tiež tým, že samosudca nešpecifikoval, že nemá *vypovedať* o okolnostiach, ktoré sa týkali jeho rozhodovacej činnosti. Pokiaľ ide o požiadavku, aby sťažovateľ vypovedal o svojich voľnočasových stretnutiach mimo výkonu povolania, sudcu odkázal na § 312 ods. 2 Trestného poriadku, že otázky kladené svedkovi nesmú neodôvodnene zasahovať do jeho súkromia s výnimkou uvedenou v zákone, ktorá sa však na predmetnú vec nevzťahuje. Zároveň uviedol, že tento jeho postoj (odmietnutie svedeckej výpovede) nemal žiadne následky vo vzťahu k ďalšiemu postupu v súdnom trestnom konaní. Namieta, že konaním, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, sa najvyšší súd vôbec nezaoberal a v jeho rozhodnutí absentuje aj následok, ktorý mal byť postupom sťažovateľa spôsobený. Poukazuje zároveň na to, že jeho postup nezmaril trestné konanie ani nariadené hlavné pojednávanie, ako ani iné procesné úkony súdu v rámci trestného konania. Tiež namieta, že najvyšší súd ako sťažnostný súd si nesplnil svoju úlohu v rámci konania o jeho sťažnosti, pretože o postupe prvostupňového súdu vo vzťahu k odmietnutiu jeho výpovede podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku sa v napadnutom rozhodnutí ani nezmenil a zároveň napadnuté uznesenie neobsahuje ani zmienku o tom, aký dosah malo mať konanie sťažovateľa na trestné konanie a na samotné rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu v tejto veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu o uložení poriadkovej pokuty vo výške 1 000 eur.

7. Vo vzťahu k medziam zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným,

resp. nadriadeným súdom. Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Povinnosť chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni patrí teda predovšetkým všeobecným súdom. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu alebo práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím všeobecného súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov vyjadrené v napadnutom rozhodnutí sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné a s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd, resp. či výrok rozhodnutia je v súlade s priebehom konania (III. ÚS 358/2023, I. ÚS 500/2023).

8. Rozhodnutie o poriadkovej pokute je procesnou sankciou, ktorou je možné vynútiť si splnenie tých procesných povinností, ktoré napriek tomu, že došlo k ich účinnému uloženiu, splnené neboli. Poriadková pokuta je teda sankcia, ktorá umožňuje súdu zaistiť nerušený a dôstojný priebeh procesných úkonov.

9. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia.

10. Pretože je sťažovateľovi obsah napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dostatočne známy, ústavný súd ho na tomto mieste nebude opakovane rozvádzať (keď jeho podstatná argumentácia je uvedená v bode 4 tohto uznesenia). Zároveň opakovane uvádza, že nie je skutkovým súdom a jeho oprávnením nie je preskúmať a hodnotiť skutkové zistenia všeobecných súdov. Najvyšší súd (ako súd sťažnostný) sa podľa posúdenia ústavného súdu jasne, použijúc relevantnú argumentáciu, vysporiadal s otázkou, prečo odmietnutie výpovede sťažovateľom nebolo opodstatnené, resp. prečo nespĺňalo dôvody, o ktoré ho sťažovateľ opieral.

11. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia musí konštatovať, že najvyšší súd, pokiaľ ide o námietky vznesené sťažovateľom, na tieto v odôvodnení (na stranách 6 až 10 napadnutého uznesenia) poskytol sťažovateľovi kompletné odpovede a zároveň podľa posúdenia ústavného súdu sú najvyšším súdom predstreté odpovede ústavnoprávne udržateľné. Len na okraj, ústavný súd k námietke sťažovateľa, že svojím postupom (odmietnutím výpovede) nijak nezmaril a ani nesťažil priebeh konania, poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu už z odôvodnenia uznesenia Špecializovaného trestného súdu, teda že v dôsledku odmietnutia výpovede nebolo možné na hlavnom pojednávaní odstrániť rozpory v dovtedy vykonanom dokazovaní, ktoré spôsobil sťažovateľ sám tým, keď na rozdiel od skutočností uvádzaných v trestnom oznámení následne svoje výpovede menil a v podstatných skutočnostiach vypovedal inak, pričom podľa posúdenia vo veci konajúceho súdu práve jeho výpoveď bola pre konanie zásadná. Zároveň v tejto súvislosti dáva do pozornosti aj z toho vyplývajúci záver, že sťažovateľ v minulosti o skutočnostiach (o ktorých teraz odmietol podať výpoveď) evidentne už vypovedal.

12. S poukazom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil zamietnutie sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu. Jeho závery nie je možné označiť za svojvoľné (arbitrárne) či z iného hľadiska za ústavnoprávne neudržateľné, ktorými by došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Zároveň nemožno

ani dospieť k záveru o možnom porušení základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, tak ako to namieta sťažovateľ. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

13. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu